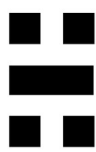

İstanbul, Fatih ilçesi, Küçük Mustafa Paşa Mahallesi,
258 pafta, 2248 ada, 1 parsel
Gül Camii/Câmi-i Gül(Aya/HagiaTheodosia Kilisesi)

TAKSİM YAPI
MİMARLIK İNŞAAT RESTORASYON
TURİZM SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ

EVLIYA ÇELEBİ MH.KIBLELİZEDE SK.TEPE HAN 1/10 BEYOĞLU İSTANBUL
TEL 0212 2514301 FAKS 0212 2921582
WEB www.taksimyapi.com.tr E-MAIL bilgi@taksimyapi.com.tr

1.Konumu

Küçük Mustafa Paşa Mahallesi, Gül Camii Sokağı ile Vakıf Mektebi Sokağı'nın kesişiminde yer alan yapı İstanbul'un Fatih ilçesinde, Haliç kıyısında Aya Kapı da Bizans döneminden, günümüze kalmış kentin en nadide ve en etkileyici kilise camilerinden biridir.İstanbul'un dördüncü ve beşinci tepelerini ayıran vadinin sonunda yer alan yapı heybetli konumundan Haliç'e bakar.1.420,00 m2 lik bir arazi üzerinde konumlanan yapı Ayasofya'dan sonra en yüksek kilise camidir.

1.Kısaca Tarihçesi

İstanbul'un Fatih ilçesinde, Haliç kıyısında Aya Kapı da Bizans döneminden, günümüze kalmış kentin en nadide ve en etkileyici kilise camilerinden biridir. Yapının geleneksel kimliği kısmen semtteki sur kapısı Aya Kapı'ya (Kutsal Kapı)olan yakınlığından kaynaklanmaktadır. Sur kapısı Bizans döneminde büyük olasılıkla Aziz Theodosia Kapısı olarak biliniyordu. Yapının bulunduğu semtin Bizans dönemindeki Dexiokratiana'dır.

Gül Cami Hem Bizans hem de Osmanlı dönemlerinde önemli ölçüde değişikliğe uğradığı için yapının kimliği ve tarihini net olarak ifade etmek zordur. Adı fetihle bütünleşen Haliç'teki Gül Camii efsaneleriyle ünlüdür.

Gezgin StephenGerlach (1573-1578) Gül camiden bahseden ilk yazar olup, büyüklüğüne hayran kaldığı yapının, Suriyeli III. Leo (717-741) döneminde 729 yılında şehit edilen St. Theodosia'ya ithaf edildiğini kaydetmiştir. Bununla birlikte Gerlach'ın geldiği sırada çoktan camiye dönüştürülmüş durumda olan yapı hakkında yanlış bilgi verebileceğini iddia eden bazı araştırmacılar yapının Euergetes kilisesi,J. Pargoire ise I. Basil (867-886) döneminde inşa edilen Aya Euphemia (Αγία Ευφημία) kilisesi olduğunu ileri sürmüştür.

Aya (Hagia) Theodosia Kilisesi olduğu yolunda yerleşmiş bir görüş olmakla birlikte, kaynaklarda yapı için farklı adlar da zikredilmiştir. Bizans döneminde birçok yayını olan J. Pargoire, Kilisenin Khalkedon'un (Kadıköy) koruyucusu Azize Euphemia'ya(Αγία Ευφημία) adına yapıldığını, ancak Latin işgalinden sonra adının Theodosia 'ya dönüştürüldüğü bilgisini verir. Diğer bir iddia ise yapının IX.yüzyılda İmparator Basilelos döneminde (867-886) yapıldığı ya da daha eski bir tarihte yapılmış bir yapının üzerine inşa edildiği bilgisi kesin olmamakla birlikte kilise ilk olarak İmparator Basilelos ile tarihlendirilmiştir. MüllerWiener ve Gurlitt, yapının Theodosios Kilisesi olarak tanımlanmasının yanlış olduğunu ve bu tarihlendirme için bir dayanağın da Pantokrator Kilisesi cephesine benzeyen, yani daha geç bir döneme ait olmayan kenar apsisler olduğunu söylemektedir.

Schafer, inşa teknikleri üzerinden Gül Camii'nin 11-12. yüzyıllarda yapıldığı sonucuna varmakta ve yapının Aya Theodosia değil, HristosEvergetis Manastırı Kilisesi olabileceğini ileri sürmektedir. İnciciyan ise, yapının Latin istilasında Dominiken keşişlerinin eline geçtiğini, bakire Rosario'ya izafeten SanctaRosario olarak adlandırıldığını belirtir.

Yapı ile ilgili diğer mitler ise;

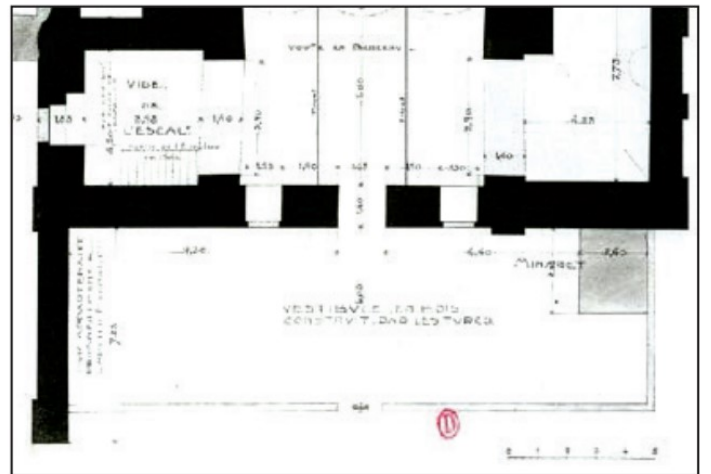
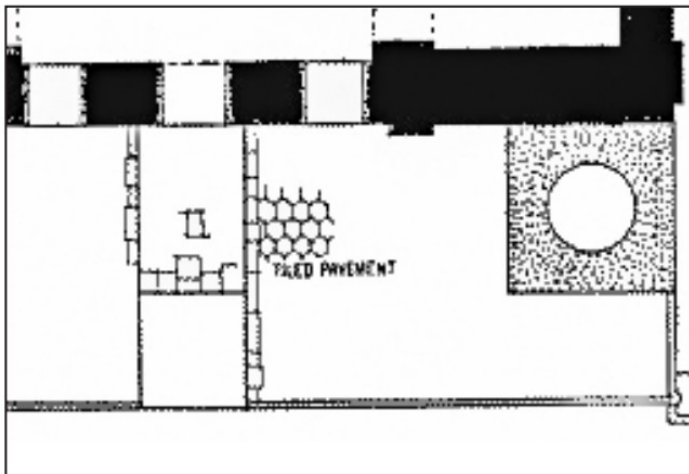
2.Yapının mevcut durumu ve hasar tespit

2.1 Camii çevresi

Gül Camiiçevresinde, yakın dönemde yapıldığı anlaşılan yapıya bitişik nizam, niteliksiz, muhdes binalar yer almaktadır. Batı yönünde sadece kuzey yan duvarı günümüze ulaşan dış narteksin yerinde ahşap çatılı bir son cemaat mahali yapılmıştır.

Osmanlı arşivinde yer alan belgelerde son cemaat mahallinin çatısında kiremit aktarımı, tuğla döşemelerin yer yer tamiri ile horasanlı derz tamiri ve tavanındaki sülügen boyanın yenilenmesinden bahsedilmektedir. Bununla birlikte, minarenin bitişiğinde tahta perde ve kapı yapıldığı ve kiremit aktarımında horasan harcı kullanıldığı da bu defterde kaydedilmiştir. Söz konusu mahalde tuğla malzemeyle döşeme tamiri yapılacağı belirtilmekle birlikte, hangi tür tuğla kullanıldığına dair bir bilgi verilmemiştir (BOA EV.HMH.D. 05172). Millingen'in çizimlerinde Gül Camii'nin son cemaat mahalli döşemesinin, şeshane tuğlası ve dikdörtgen tuğla olmak üzere muhtelif şekil ve boyutlarda tuğlalarla kaplı olduğu görülmektedir. Ebersolt ve Millingen'in çizimleri Ebersolt ve Millingen'in çizimlerinden, son cemaat mahallinin 1912-1913 yıllarında ahşap malzeme kullanılarak yapıldığı anlaşılmaktadır. Ancak, 1928 tarihli Pervititch haritasında da son cemaat mahalli yoktur; bu bölümün 1913-1928 yılları arasındaki bir tarihte yanmış olduğu söylenebilir.Yirminci yüzyılın ilk yarısına ait bir fotoğraf incelendiğinde; yapının kuzeybatı duvarı üzerinde görülebilen izlerden, son cemaat mahallinin çatısının boyutları hakkında fikir edinilebilmektedir. Günümüzde bu kısmın yakın bir zamanda yenilendiği anlaşılmaktadır. Çimento sıvalı duvarları muhtemel kargir olup tek yöne eğimli çatısı Marsilya kiremitiyle örtülüdür

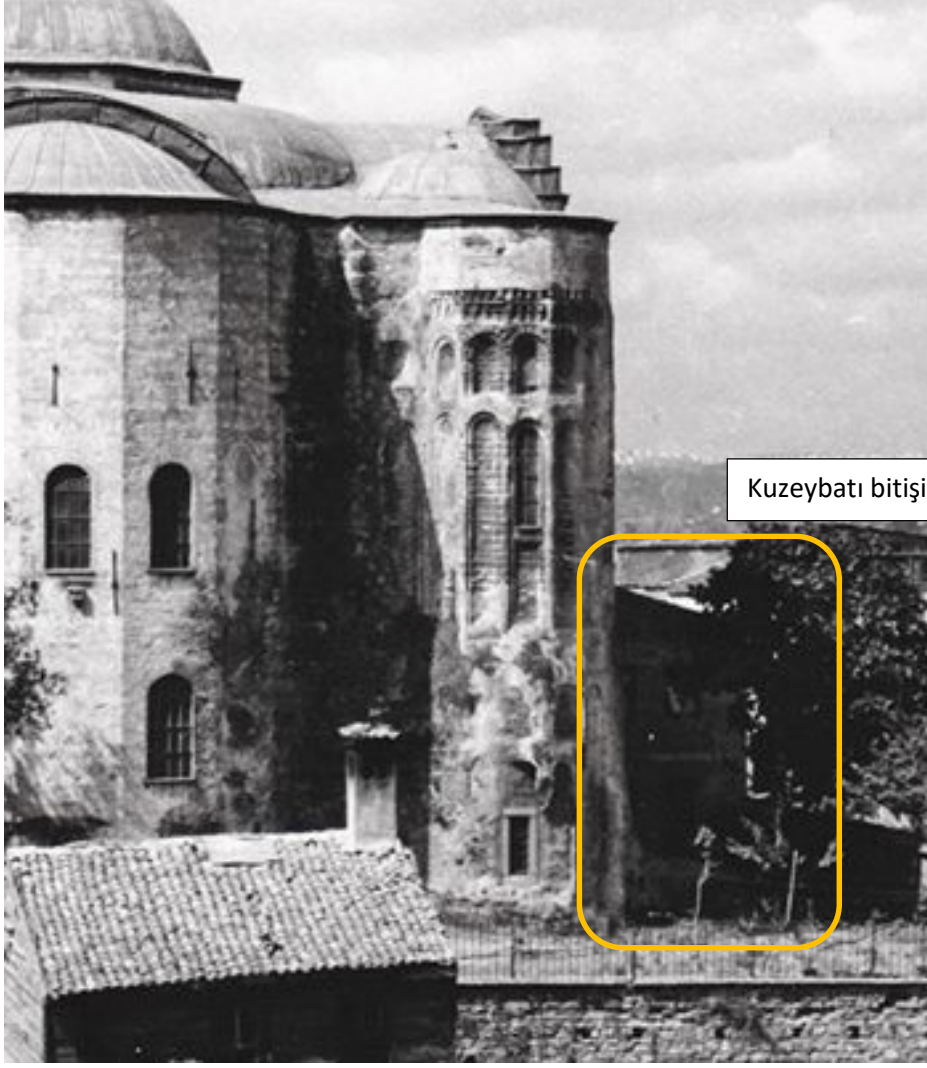
Göl Camii son cemaat mahalli döşeme detayları,1912-1913

Yapının **kuzey/ kuzeybatı** cephesinde bitişik nizam niteliksiz muhdes 2 katlı cami lojmanı ve tek katlı muhdes yapı bir yer almaktadır.

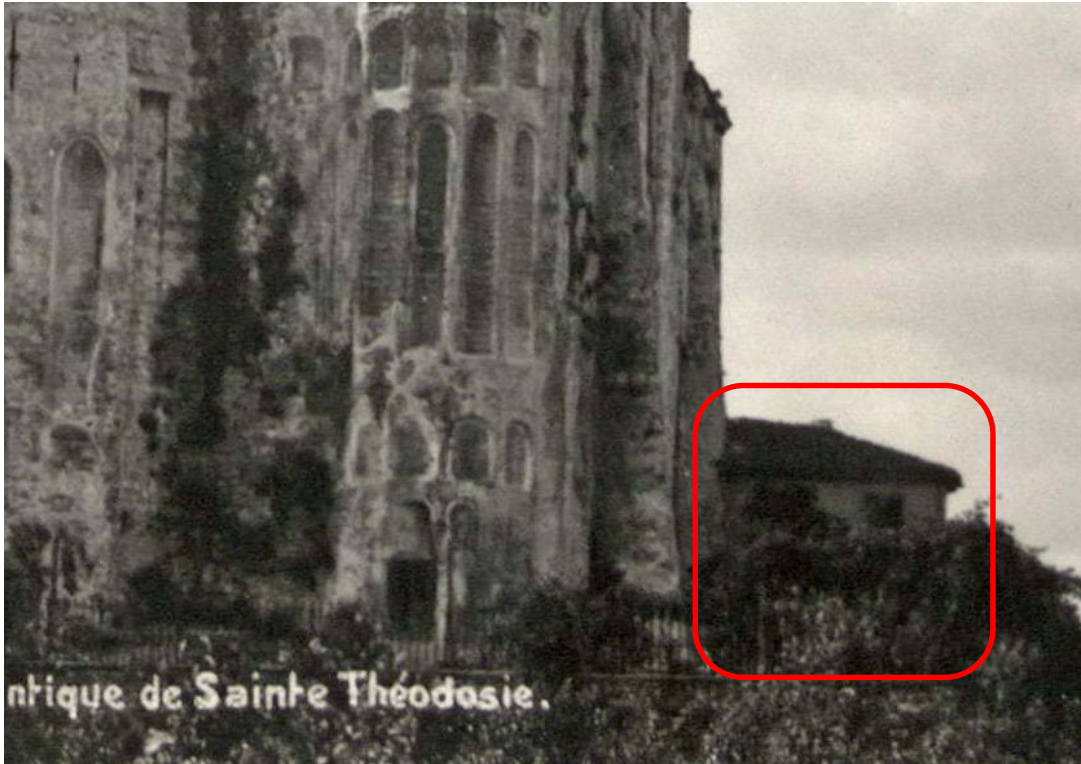
Caminin hünkâr mahfili tarafındaki cephesine bitişik olan müştemilat tarzındaki ek yapının varlığı, ilk olarak Barker'ın çiziminde görülür. 18.yüzyıl sonlarında yapıldığı anlaşılan bu ek yapı, 19. yüzyıl gravürlerinde de görülmektedir. Pervititch haritasında da burada ahşap bir yapı vardır. Arşiv belgelerinde inşası ve tamirine ilişkin herhangi bir veriye rastlanmayan bu yapının yerinde, bugün benzer şekilde konumlanan ve yukarıda bahsedilen söz konusu bu niteliksiz bina yer almaktadır.

İSTİNAT DUVARI ÜZERİNDE KONUMLANAN MUHDES LOJMAN

Kuzeybatı bitişiğindeki ahşap müştemilat yapısı

Yapının **güneybatı** cephesine bitişik nizam muhdes niteliksiz tek katlı yapı mevcuttur. Minare kürsüsüne ve son cemaat mahalline bitişik durumdaki muhdes yapının son dönem eklentisi olduğu, yapının çevre duvarını kullandığı ve bu duvar üzerindeki pencerelerin sonradan açıldığı eski fotoğraflardan anlaşılmaktadır

GÜNEYBATI CEPHESİNE BİTİŞİK MUHDES YAPI ve BAHÇE DUVARI ÜZERİNE AÇILAN PENCERELER/2023

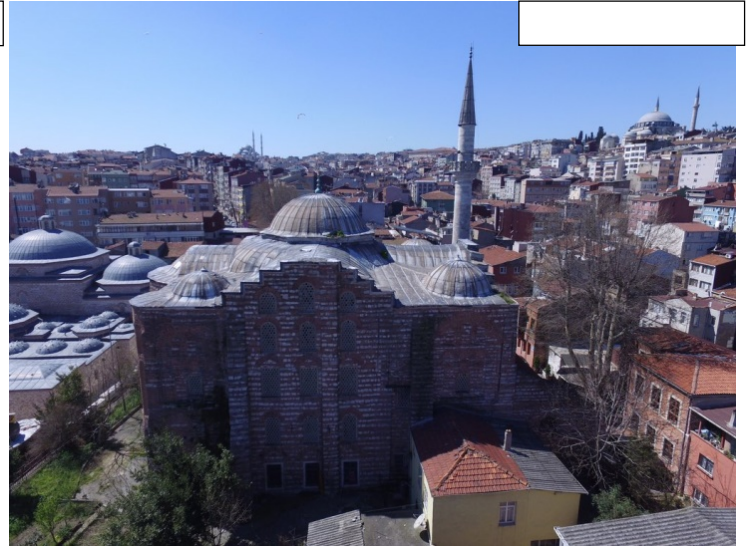
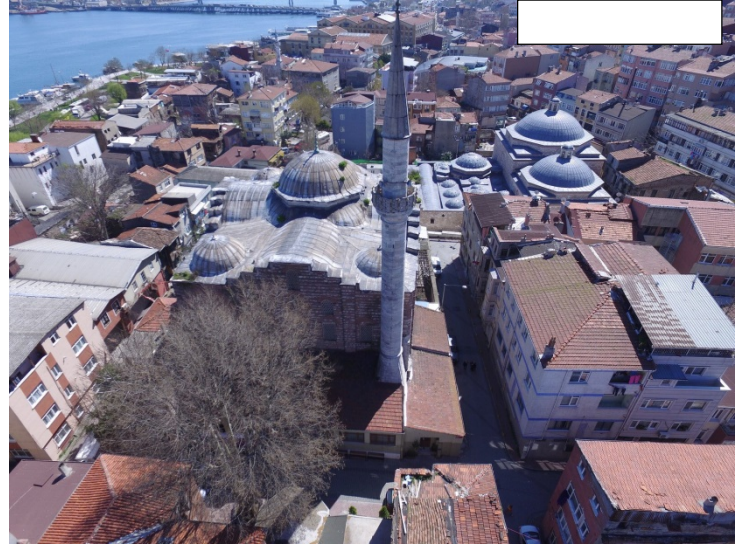
Yapının hemen karşısında bulunan Adile Sultan Sıbyan Mektebi ve 1889 tarihli çeşmesi arasında, bu tarihi doku ile uyumsuz muhdes şadırvan ve tuvaletler yer almaktadır. 1759 tarihli keşif defterinde, günümüze ulaşamayan özgün şadırvan yapısıyla ilgili olarak; etrafına yeni, boyalı bir parmaklık yapılarak üzerindeki pirinç telin yenilenmesi, horasan harcı kullanılarak musluk etrafına kayağan taş döşenmesi ve çelik (pûlâd) musluk lülesinin tamir edilmesi, eksik olanların yerine yeni musluk takılması, mevcut oturak tahtasından boyalı pervaz yapılması ve muslukların önündeki oturakların karaağaçtan tahtalarının yenilenmesi hususları zikredilmektedir. Pervititch haritasında şadırvan, yanındaki çeşme ve helâ kısmına göre oran olarak şimdiki boyutlarından daha küçük ölçülerde çizilmiştir. Mevcut helâ ve şadırvanın özgün yerinde, fakat yeni bir malzeme ve farklı bir tasarımla yeniden yapıldığı görülmektedir. Aynı keşif defterinden öğrenilen bir diğer husus da, mevcut üç helâda (memşâ) onarım ve derz tamiriyle hazne ve musluklar üzerindeki saçaklarda kiremit aktarımı yapıldığı bilgisidir. Caminin helâlalarının 1928 tarihli Pervititch haritasında, tarihi çeşmenin hemen arkasında yer aldığı görülmektedir. Bunun dışında; helâlâlar ve çevresindeki onarımlar, sokak taşlarında horasanlı derzle tamir ve kayağan taşından döşeme yapılması, su kuyusundaki tulumbanın yenilenmesi, lağım tamiri ve alın tahtası üzerindeki kurşun borunun değiştirilmesi vb. onarımlar keşif defterinin diğer maddelerini oluşturmaktadır (BOA EV.HMH.d. 05172).2

2.2. Dış Cephe ve üst örtü

Dış cephe ve üst örtüdeki ilk tespit ve gözlemler

Gül Cami Hava fotoğrafları 2017

- 2017 yılına ait hava fotoğraflarında yapının çatısında yer alan kurşun imalatların hava ve diğer çevre koşulları nedeniyle zarar gördüğü, alt yalıtımlarının özenli olmadığı buna bağlı olarak kurşun kaplama plakaların yağmur suyu gibi sızıntılara sebep olduğu iç mekandan gözlemlenmektedir. Kurşun kaplama plakaların yerinden söküldüğü, eğim yönünde kaydığı, kaplamalardaincelme, renk değişimi ve matlaşma, hasarlı alanlarda otsu ve odunsu bitkilenme gibi biyolojik oluşumlar tespit edilebilmektedir. Ayrıca taş alemlerde kırılma, bakır alemde ise oksitleme görülür. 2023 yılında ise bu bozulmaların daha da ilerlediği otsu bitkilerin büyüdüğü odunsu bitkilerin ise köklenerek taş ve tuğla yüzeylerde çatlağa ve ayrılmaya, derzlerde is kabarmaya, dökülmeye neden olduğu gözlemlenmiştir.
- Cephelerde yoğun olarak otsu bitkilenme,yosunlanma ve rutubetlenme
- Yüzey kirlemesine bağlı olarak taş-tuğla yüzeylerde, belirgin şekilde karbon oluşumundan kaynaklanan renk değişimleri, kararma ve kabuklaşma,

- Taş-tuğla yüzeylerde kısmi yüzey kayıpları,ayrışma, vb.
- Horasan sıva görünümlü çimento harç bağlayıcılı niteliksiz derzler
- Demir gergi kılıçlamalarında korozyon
- Çimento esaslı agregalı harç ile tuğla taklidi sıva ile yapılan onarımlarda kabarma ve dökülmeler
- Duvar cephelerindeki derzlerde kayıpları/boşlukları (tozuma, dökülme vb.)
- İstinat ve bahçe duvarları üzerinde metal korkulukların hasarlı olduğu ve korozyona uğradığı görülmektedir.
- Kuzey istinat duvarına çimento katkılı harç ile yapılmış harpuştalar bulunmaktadır; duvarın bazı kısımları günümüzde de hasarlı durumdadır.
- İstinat duvarlarında yer yer Kavite (boşluk/oyuk); Boşluklara biriken yağmur suyu, beden duvarlarının içine doğru ilerleyerek yapı malzemesi içerisinde ayrışmalara; donma-erime döngüsünde oluşacak basınçtan dolayı duvar cidarında patlamalara neden olmaktadır.
- İstinat duvarında görülebilen kuzey, güneydoğu ve doğu cephelerinde yapılan onarımlardan sonrada oluşan yapısal çatlaklar ve ayrılma
- Çevre ve istinat duvarı üzerinde bazı devşirme taş öğelerin kullanıldığı görülmektedir.

*Daha önceki onarımlarda yapılan çimento harçlı sıva ve derzlerin yaptığı tahribat ve kurşun üst örtüden kaynaklanan sorunlar atmosferik koşullar ile birleşince; metal elemanlarda korozyon, taş duvar yüzeylerde nem, tuzlanma, yosunlanma, kabuklanma, kir tabakası, kopma,tozlanma vb. yüzey kayıpları ve çatlaklara neden olmuştur.

Gül Camii üst örtüsü ve kurşun kaplamaları 2017

1509 depreminde kubbesi ve üst yapısı çöken yapının ahşap çatı ile kapatıldığı bir süre sonra bugünkü halini aldığı "tahmin edilmektedir".Semavi EyiceII. Selim zamanında hassa mimarbaşısı Sinan döneminde ahşap geçici çatının sökülerek yan cepheler ile ana kubbenin yapıldığı görüşündedir.Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde ise, Gül Camii'nin IV. Murat zamanında tamir edildiği ve ana kubbenin etrafına küçük kubbeler yapıldığından bahsetmektedir. Bu dönemde Bizans döneminin yüksek kasnaklı pencere kubbesi yerine kaideye oturan kasnaksız, penceresiz basık bir kubbe inşa edilmiştir.

Eğim yönünde kayan kurşun kaplama plakalar

2017

Güney cephesi sökülen kurşun plakalar ve çimento esaslı kurşun altı sıva

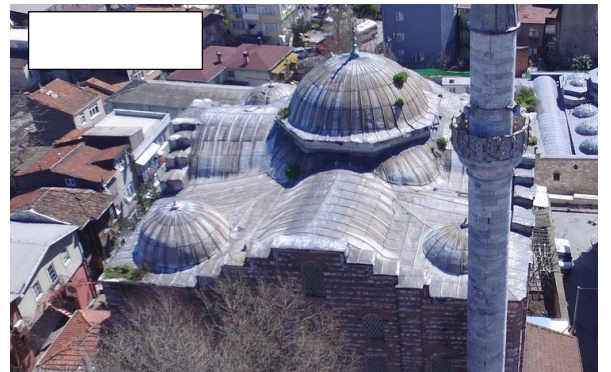

2017

Hasarlı kurşun plakalar ve otsu bitkilenme

Doğu cephesi

**Gül Camii üst örtüsü ve kurşun kaplamaları
2023**

Batı cephesinde 2017 yılında mevcut olmayan odunsu bitkilenme ve kurşun plaka kaybı /2023

Doğu cephe üst örtüde otsu bitkilenme ve kurşun kaplama kayıpları
2023

Güney cephede üst örtüde otsu bitkilenme ve kurşun kaplama kaybı 2023

Kuzey cephe, üst örtüde kurşun kaplama kaybı ve otsu bitkilenme 2023

Yapı, hem Bizans hem de Osmanlı dönemlerinde önemli ölçüde değişikliğe uğradığı için mimari özelliklerini birbirinden ayırmak bile karmaşık bir konudur. Osmanlı döneminde yapının dış mimarisinde önemli değişiklikler yapılmış; II.Selim dönemindeki yan cepheye klasik Türk usulü camii mimarisinin önemli bir detayı olan çok sayıda pencere yapılmıştır. Yapının apsis cephesi dışındaki üç cephesinin üst bölümleri kademeli olarak biçimlendirilmiş, iki yan cephesi payanda ve gömme ayaklarla tahkim edilmiştir. Gül Camii'nde kullanılan Bizans dönemine ait tuğlaların boyutları; 33 cm uzunluk ve 4 cm kalınlığındadır. Bizans tuğlası genellikle kare şeklinde olup İstanbul'daki yapılarda nadiren dikdörtgen olanlara da rastlanmaktadır. Camii II. Mahmut döneminde yeniden restore edilerek önemli bir tamir görmüştür. Yakın dönemde ise tuğla ve taş işçiliğinin güzel bir örneği olan kilise caminin gördüğü restorasyon sonrası duvar örgüleri açığa çıkarılmıştır.

Bizans dönemi kısmi tuğla kemeri, üçlü pencere düzenlemesi ve sonradan kapatıldığı anlaşılan tuğla vuvraklı kemerli pencereler

Osmanlı dönemi düzenlenen güney cephe ve saçak altı kademeli biten cephe, payeler, sivri kemerli cephe pencereleri

Batı cephesi

Osmanlı döneminde kapatılan Bizans dönemi pencere düzenlemesi

Osmanlı dönemi sivri kemerli pencereleri

Çimento esaslı niteliksiz horasan taklidi derzler

Demir cephe kılıçlamalarında korozyon

Otsu bitkilenme ve yüzey kirliliği

Taş-tuğla yüzeylerde kısmi yüzey kayıpları

ALT YAPI VE İSİNAT DUVARLARI MEVCUT DURUM

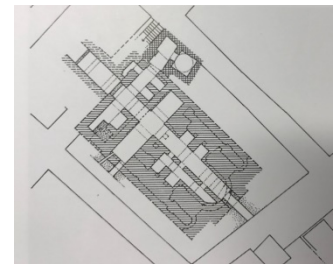

Caminin en büyük özelliği: yüksekliğidir. Çünkü bir set üstünde eğimli zeminden bayağı yüksek kaide şeklinde duran bir zemine oturtulmuştur. Diğer bir ifade ile yapı büyük bir tonozlu yeraltı bodrumunun yüksek terasında inşa edilmiştir. 1453 yılında İstanbul'un fethinden kısa bir süre sonrayapının altındaki mahzen, Haliç'teki gemilerin malzemelerinin saklandığı bir depo olarak kullanılmıştır. Yapının bazı bölümlerinin ve alt yapısının girintili tuğla duvar işçiliği nedeniyle geleneksel olarak 11. veya 12. yüzyıla tarihlenmektedir. Ayrıca mimarisi ve tarihi ile merak uyandıran caminin altında bulunan tonozlu yapının içerisinde sağa sola açılan pek çok odanın yer aldığı görüldü. Tonozlar kemerler ile desteklenmiştir ve bazı kemerlerin tahrip olan bölümlerine bakıldığında gizli tuğla tekniği görülmektedir. Alman arkeolog HartmutSchäfer da 1960'lı yıllarda bodrumun tarihlenmesini amaçlayan çalışmalardan sonra, kilisenin yapım tarihinin 11. yüzyılın sonu ile 12. yüzyılın ilk yarısı arasında olduğunu ifade ederek, kiliseyi Komnenos dönemine tarihlendirmektedir. Dolayısıyla yapının bazı bölümlerinde de görülen bu tuğla duvar işçiliği nedeniyle geleneksel olarak 11. veya 12. yüzyıla tarihlendirmek mümkündür. Buna göre tonozlu bu mahallerin mezar odaları (kripta) olduğu düşünülmektedir.

Prof. Dr. Semavi Eyice; Orta Bizans devrinde muhtemelen I. Basileios döneminde (807-886) inşa olunan bu dini yapının imparator sülalesi mezar kilisesi olduğunu söylüyor. Basileos'un annesi, iki kardeşi, kızları, torunu ve IIV. KonstantinosPorfirgennetos'un annesinin mezarı burada bulunmaktaymış. Bu kriptaların imparatorluk ve hanedan ailesine ait olduğu farklı kaynaklarda ifade edilmektedir. Bir başka iddiaya göre de Hazret-i İsa'nın havarilerinden ikisi burada gömülüdür. Mahzenin bir diğer özelliği, şu an kapatılmış olan birkaç dehlizle yakındaki Hagia Nikola Kilisesi ve farklı birkaç noktaya daha yeraltından bağlanmış olmasıdır. Mahzenin ana girişi doğu cephesinde yer alırken kuzey ve güney cephelerinde de birer kapı veya pencere açıklığının olduğu görülmektedir. Bu açıklıkların hemen önündeki tonozlu geçişlerin tonoz ve duvarlarında çimento esaslı sıva örülen delikli ateş tuğlaları ile onarım yapıldığı görülmektedir. Mahzen günümüzde oldukça bakımsız durumda olup kısmen toprak ile doldurulmuştur. Bazı kemerli geçişlerin sonradan örülerek kapatıldığı tespit edilmiş olup bunların zaman içerisinde hasar gördüğü anlaşılmaktadır.

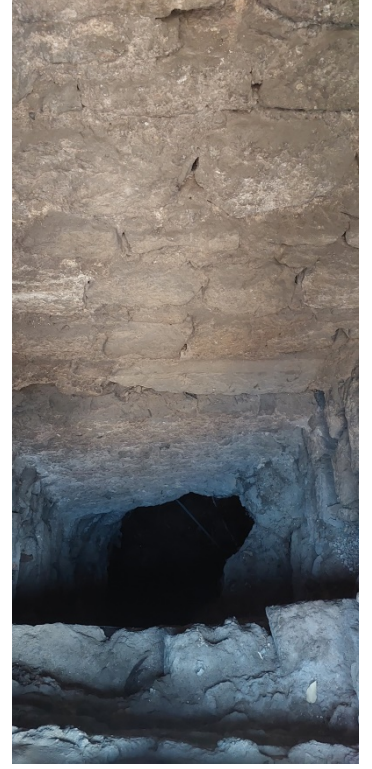
TUĞLA ÖRGÜ YUVARLAK KEMERDE AYRILMA

DOĞU CEPHESİNDE ANA GİRİŞ

KUZEY CEPHESİNDEKİ AÇIKLIK

GÜNEY CEPHESİNDEKİ GEÇİŞ VE PENCERE AÇIKLIĞI

Arazinin Haliç'e doğru eğimli olduğu yerde, muhteşem bir konumda, yüksek bir alt yapı (mahzen-mezar odası vb.) üzerine oturduğu için orantıları oldukça büyük olan abidevi yapının Osmanlı döneminde kubbesinde yapılan onarımdan öncede daha heybetli bir görünümüne sahip olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla yapı büyük ve tonozlu yeraltı bodrumunun yüksek terasında durmaktadır. Klasik Bizans kilise mimarisi olan kare planlı “ kapalı haç planlı” olan kilise camii Eski İmaret ve Vefa Kilisesi ile bu plana sahip ve ayakta kalabilmiş tek yapıdır. Ana mekan, dört kolu beşik tonozlarla örtülü bir haç biçimindedir. Kubbe, duvarlara bitişmeyen dört ayaküstünde durur. Yapının doğu tarafında, pastophorium hücreleri ve orta aksta yer alan naosun (harim) daha geniş olmak üzere üç apsisvardır. Yan nefler ve giriş holü üzerinde üçlü kemerli galeriler mevcuttur. Kapalı yunan haçı planın, yan kollarını galeriler oluşturmaktadır. Ana apsis ile yan apsisler arasındaki geçitler arasında üst katta küçük odalar bulunmaktadır. Kuzeydoğudaki odaya şu anda erişilemezken, güneydoğudaki odaya sarmal bir merdivenle erişilebilir. Bu köşe odalar kubbelidir. Kuzey yönündeki nefin üst katına ahşap Hünkar mahfili konumlanmıştır. Giriş holünün hemen önünde naosun (harimin) güneydoğu yönüne doğru ahşap, müezzin mahfili bulunmaktadır. Yapının oldukça ihtişamlı mermer bir minberi mevcuttur. Minberin mermer yüzeyi “stuccomarble” tekniğinde mekanla bütünlük sağlayan en güzel örneklerinden biridir.

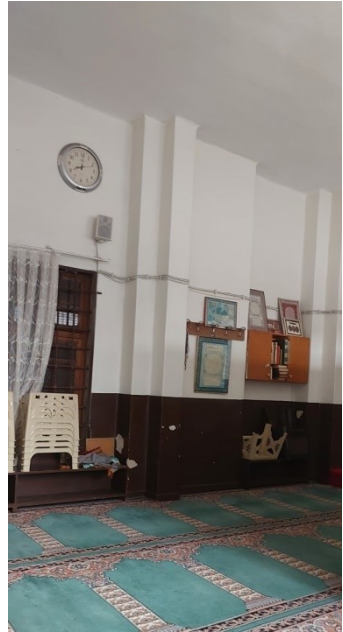
Gül Camii'nin iç duvarlarında Bizans dönemine ait hiçbir süsleme bulunmamaktadır. Mevcutta tüm süslemeler ve kalem işleri XIX. yüzyılda yapılmıştır. Sanılanın aksine duvar, kemer ve tavanlardaki yıldızlar Davud yıldızı değil Mühr-i Süleyman motifleridir. Bu nakışların, süslemelerin Davud yıldızı motifi olduğu düşünülerek bazıları tahrip edilmiştir.

Kentin en turistik noktalarından birinde bulunan bu anıtsal yapı günümüzde oldukça bakımsız ve virane durumdadır. Yapıda zeminden ve üst örtüden kaynaklanan nemden veniteliksiz onarım ve müdahalelerden kaynaklanan hasar vahim düzeydedir.

- Yapıda özgün sıvalarda, mermer taklidi stuko ve kalemişi yüzeylerde; sıva çatlaması, tuzlanma, mantarlaşma, küflenme, kararma, kabuklanma, dökülme ve renk değişimleri
- Duvar, kemer, kubbe vb. kılcal ve yapısal çatlaklar görülmektedir.
- Yapının Osmanlı dönemi özgün stuko ve kalemişi yüzeylerin üzerine çimento sıva ile yapılan onarımlar mermer taklidi stuko ve kalemişi kompozisyonun büyük ölçüde hasar görmesine neden olmuştur. Bu bezemeli yüzeylerde dökülme, mantarlaşma, küflenme ve tuzlanma gibi oldukça ciddi tahribatlar oluşmuştur.
- İç mekan aydınlatma, elektrik tesisatı, ısınma (klima) gibi mekanik düzenlemeler özgün sıva ve kalemişi yüzeyler üzerinde düzensiz ve plansız bir şekilde monte edilerek hasara

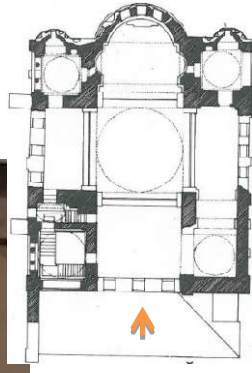
sebepe olmuştur. Yapıda aydınlatma yetersiz olup efektif değildir. Aydınlatma elemanları tarihi dokuya uyumsuz olup basit nüvelerden oluşmaktadır.

- Ahşap elemanlarda cila ve boyalarda dökülme, ana kapının alt tablalarında çürümeye bağlı olarak yapıldığı anlaşılan niteliksiz onarımlar mevcuttur. Pencere doğramaları yağlı boya ile boyanmış olup niteliksiz ve kötü durumdadır.
- Duvar, kubbe ve askı kemerlerde yapısal çatlaklar görülmektedir.
- İç mekanda tüm cephelerin alt kotlarını çepeçevre saran stuko ve kalemşi yüzeyler üzerine bilinçsizce yapılan ahşap lambiriler yakın zamanda sökülürken önemli ölçüde zarar verilmiştir.
- Giriş holünün kuzey yönünde, cami görevlileri için muhdes kapalı bir mekan yapılmıştır.
- Apsislerde kapatılan özgün üçlü pencere aralarındaki mermer sütunlar düzensiz şekilde yapılan duvar örgüsü içine gömülmüştür. Dışta kalan kısımlar yağlı boya ile boyanmıştır.
- Mermer silme kornişler ve mermer pencere sütunceleri boyalıdır.
- Apsis korniş hizasına kadar çimento sıvalı olup mihrap ve apsidyoluniç bükey hattı lambiri ile kaplanmış olup özgün doku ile uyumsuzdur. Kuzeydoğusunda lambiriden imal bir vaaz kürsüsü yer alır.
- Demir gergilerde korozyon oluşumu
- Abidevi minberin mermer yüzeyinde "stuccomarble" tekniğinde yapılan mermer taklidi sıvalarda dökülme, kabarma ve kararma ile beraber yağlı boya ile lokal onarımlar yapılmıştır.
-

Muhdes betonarme son cemaat mahali

GİRİŞ HOLÜ/İÇ NARTEKS

niteliksiz kapı kolları

Kapının boyalı mermer
söveleri

Ahşap ana kapıda niteliksiz onarım izleri

Ana kapının arka tarafı tablalı-çıtalı düzenleme ve yağlı boya

Özgün bezeme üzerinde elektrik tesisatı

HARİM (NAOS) VE YAN NEFLERİN MEVCUT DURUMU

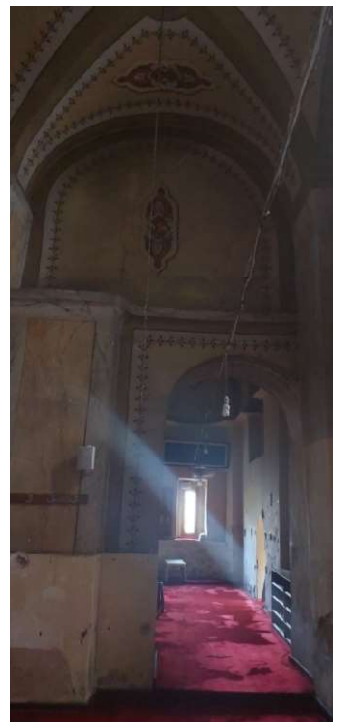

ÇİMENTO SIVALI YÜZEYLER- ÖZGÜN SIVALI YÜZEYLERİN MEVCUT DURUMU

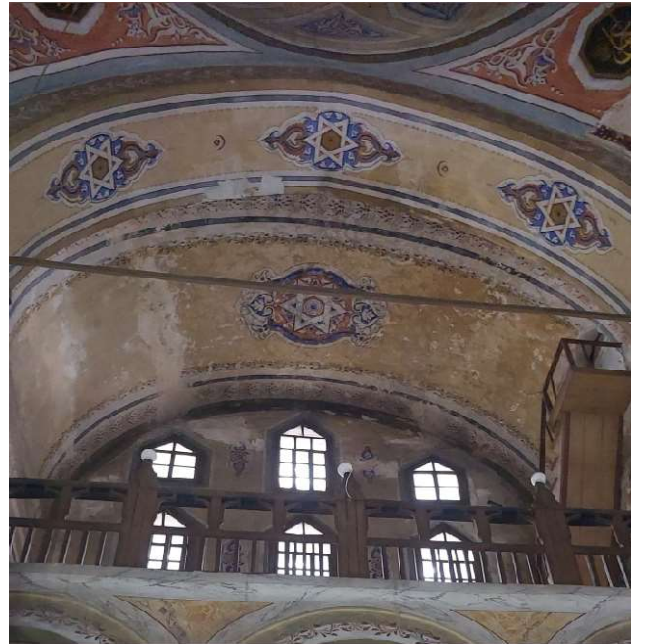
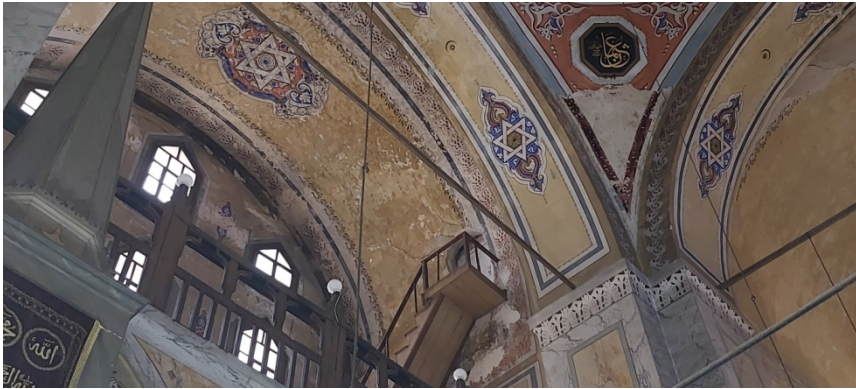

KUBBE TONUZ VE KEMERLERDE MEVCUT DURUM VE KALEMİŐLERİ

YAPISAL ÇATLAKLAR

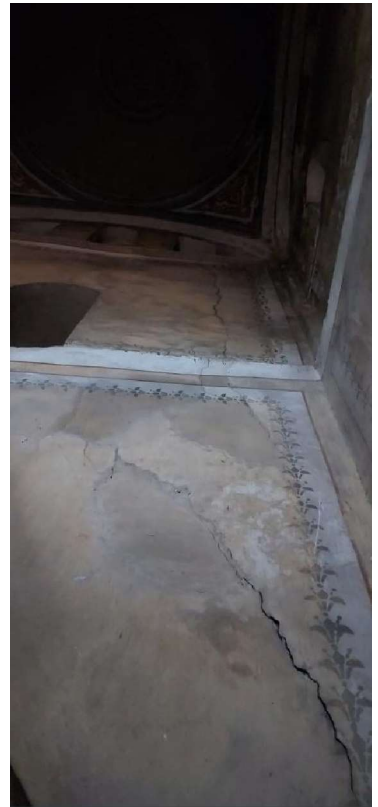
DÖKÜLEN-KABARAN VE RENK DEĞİŞİMLERİ OLAN BEZEMELİ YÜZEYLER

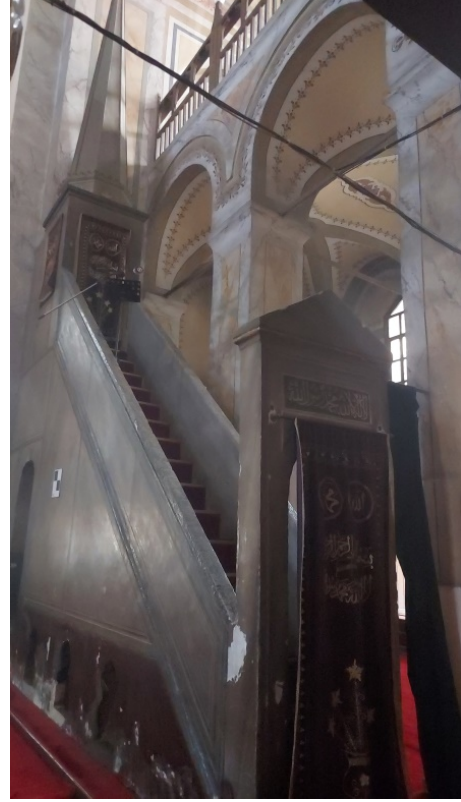
APSİS YARIM KUBBE KEMERİNDE YAPISAL ÇATLAK VE YOĞUN NEMDEN DÖKÜLEN ÇİMENTO SIVALAR VE TUZLANAN, RENK DEĞİŞTİREN GÜNÜMÜZE ULAŞABİLEN OSMANLI DÖNEMİ BEZEMELER

KUZEY KÖŞE KUBBE KILCAL ÇATLAKLAR VE SIVA - BOYA DÖKÜLMESİ

MERMER MİNBER MEVCUT DURUM

Elektrik tesisatı ve ısıtma düzenlemeleri

Duvar örgüsü içinde kalan mermer sütunceler ve boyalı mermer silme/kornişler